

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Implementering av barnkonventionen
vid beslutsfattande

Älvkarleby kommun

November 2008

Tove Färje

Innehållsförteckning

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	3
FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER	3
1 BAKGRUND	4
1.1 UPPDRAG OCH REVISIONSFRÅGA	4
1.1.1 <i>Avgränsning och metod</i>	4
2 BARNKONVENTIONEN OCH VERKSAMHETSSTYRNING.....	5
2.1 MÅL OCH BUDGET	5
2.2 LOKALA MILJÖMÅL	6
2.3 FOLKHÄLSOPROGRAM.....	6
2.4 KUNSKAP, KULTUR OCH MÖTE.....	7
2.5 RIKTLINJER.....	7
2.6 ANSVARFÖRDELNING	7
2.7 BEDÖMNING OCH KOMMENTARER	7
3 SÄKERSTÄLLNING AV BARNPERSPEKTIVEN I BESLUT.....	8
3.1 BEDÖMNING OCH KOMMENTARER	8
4 BARN- OCH UNGDOMSINFLYTANDE	8
4.1 BEDÖMNING OCH KOMMENTARER	9
5 UPPFÖLJNING AV HUR BARNPERSPEKTIVET SÄKERSTÄLLS	10
5.1 ÅRSREDOVISNING.....	10
5.2 KVALITETSREDOVISNING	10
5.3 BARNCHECKLISTAN	10
5.4 ÖVRIG UPPFÖLJNING	10
5.5 BEDÖMNING OCH KOMMENTARER	11
6 UTBILDNING.....	11
6.1 BEDÖMNING OCH KOMMENTARER	11
7 RIKTADE AKTIVITETER FÖR BARN OCH UNGDOMAR	12
7.1 KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	12
7.2 BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN.....	12
7.3 SOCIALNÄMNDEN.....	13
7.4 BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN.....	13

Sammanfattande bedömning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Älvkarleby kommun har Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers granskat hur kommunens nämnder och styrelse arbetar i enlighet med FN:s barnkonvention. Den bedömda revisionsfrågan är: Har barnkonventionen aktivt implementerats i Älvkarleby kommuns beslutsfattande?

Barn och ungdomar är en prioriterad grupp i Älvkarleby kommun, vilket framgår både av gjorda intervjuer och av de insatser som görs för barn och ungdomar i kommunen. Vid beslutsfattande och framtagande av mål- och styrdokument, har det uppgetts, att barnperspektivet alltid finns med i tanken, dock framgår ingen tydlig koppling till barnkonventionen. Undantaget är socialnämnden som har synliggjort kopplingar till barnkonventionen i antagna riktlinjer.

Den av kommunfullmäktige antagna och reviderade barnchecklistan hade kunnat vara ett tydligt och bra instrument för att se till att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet. Tyvärr används inte barnchecklistan i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Barn och ungdomars möjlighet till dialog med och påverkan på den kommunala verksamheten är väldigt liten. Inget systematiskt görs för att ta tillvara på barn och ungdomars åsikter och idéer och därigenom möjlighet till påverkan.

Ingen uppföljning av mål- och styrdokument mot barnkonventionens principer görs. Uppföljning av mål- och styrdokument som riktar sig till barn och ungdomar följs upp tillsammans med övriga kommunala mål.

Kunskaperna om barnkonventionen bedöms variera, men vara övervägande bra.

Förslag till åtgärder

- Förtydliga barnperspektivet i mål- och styrdokument.
- Fastställ kommunstyrelsens och nämndernas ansvar för barnkonventionen i reglementena.
- Kommunstyrelsen och nämnderna bör finna ett arbetssätt där barnchecklistan blir ett naturligt inslag vid beredning av ärenden.
- En samlad uppföljning av mål- och styrdokument som rör barn och ungdomar, samt med koppling till barnkonventionens principer, bör göras för att få ett helhetsintryck.
- Utveckla en form, för Älvkarleby, som ger barn och ungdomar möjlighet till inflytande och påverkan.

1 Bakgrund

FN:s barnkonvention om barnens rättigheter antogs av Generalförsamlingen 1989. Sverige var ett av de första länderna som ratificerade konventionen vilket innebär att den är folkrättsligt bindande. Därmed har Sverige åtagit sig att följa konventionens innehåll och anda samt att aktivt förverkliga intentionerna i den. I prop. (1997/98:182) underströks vikten av att kommunerna skulle erbjuda sin personal utbildning i barnkonventionen. Det föreslogs samtidigt att kommunerna skulle inrätta system för att kunna följa hur barnets bästa förverkligas i det kommunala arbetet.

I Sverige är nästan två miljoner personer under arton år och i Älvkarleby kommun är tjugo procent av befolkningen sjutton år eller yngre. Dessa barn och ungdomar har rättigheter enligt FN:s konvention om barns rättigheter, barnkonventionen. För att kunna fatta offentliga beslut som rör barn och ungdomar måste vi inte bara ha god kunskap om deras villkor och behov utan även god kännedom om deras egna synpunkter. Bra beslutsunderlag innebär en bättre kvalitet i de beslut som fattas (Barnombudsmannen rapporterar BR 2007:04).

1.1 Uppdrag och revisionsfråga

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Älvkarleby kommun har Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers granskat hur kommunens nämnder och styrelse arbetar i enlighet med barnkonventionen.

Bedömd revisionsfråga:

- Har barnkonventionen aktivt implementerats i Älvkarleby kommuns beslutsfattande?

Kontrollfrågor:

- Har hänsyn tagits till barnkonventionens intentioner vid framtagande av mål- och styrdokument?
- Hur säkerställs barnperspektivet i de kommunala besluten?
- Hur tillförsäkras barn och ungdomars inflytande i kommunen?
- Görs utvärderingar och uppföljningar av hur barnperspektivet säkerställs?
- Har kommunens tjänstemän och förtroendevalda fått utbildning rörande barnkonventionen?

1.1.1 Avgränsning och metod

Granskningen avser kommunens samtliga nämnder och kommunstyrelsen. Mål- och styrdokument såsom årsredovisning för år 2007, kvalitetsredovisning och program med mera har analyserats och bedömts. Uppföljande intervjuer med representanter för kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och bygg- och miljönämnden har genomförts på plats och via telefon.

2 Barnkonventionen och verksamhetsstyrning

Enligt artikel 4 i FN:s konvention om barnets rättigheter, ska de stater som ratificerat barnkonventionen vidta åtgärder för att säkerställa att barnkonventionen blir verklighet. Detta betyder att staten ska vidta lämpliga åtgärder gällande lagstiftning, administrativa förfaranden och andra handlingar för att säkerställa att de överensstämmer med konventionen. I Sverige har delar av detta ansvar hamnat på kommuner och landsting som enligt beslut i riksdagen bör inrätta system för att kunna följa hur barns bästa förverkligas i det kommunala arbetet. Vi har därför granskat om hänsyn tagits till barnkonventionens intentioner vid framtagande av styr- och måldokument och vilka styrdokument som finns med bäring på barnkonventionens intentioner, samt hur ansvaret för genomförande av barnkonventionen är fördelat i Älvkarleby.

2.1 Mål och budget

I Älvkarlebys mål- och budgetdokument 2008 med plan för 2009-2010 redovisas kommunens vision under fyra rubriker; Livsmiljö & livskvalitet, Demokrati & delaktighet, Utveckling & kommunikation och Den trygga vardagskommunen. I mål- och budgetdokumentet redovisar kommunstyrelsen och nämnderna deras respektive ansvarsområden, vilka mål de har, aktiviteter som ska genomföras för att uppnå målen, samt hur det ska följas upp. Styrelsens och nämndernas mål är kopplade till kommunens vision.

I den kommungemensamma visionen nämns inte barnkonventionen eller barn och unga som ett utvecklingsområde. Kommunen arbetar inte heller med särskilda barndokument som barnbilagor till budget eller barnkonsekvensanalyser.

Hur nämnderna planerar att arbeta med barnkonventionens artiklar i sin verksamhet framgår inte men några tydliga mål som är riktade för barn och ungdomar framgår.

Kultur- och fritidsnämnden har bland annat satt upp följande mål för sin verksamhet:

- Utbudet av kulturarrangemang för barn och ungdomar ska utökas.
- Att det i varje kommundel ska finnas aktiviteter för barn- och ungdom.

Kultur och fritidsnämnden beskriver under rubriken Framtid i mål och budgetdokument 2008 att ”folkhälsofrågor är ett allt viktigare politikområde och barns allt sämre fysiska och psykiska hälsa är ett växande problem. Nämnden har inom detta område viktiga uppgifter.”

Barn- och utbildningsnämnden har bland annat följande inriktningsmål:

- Varje barn och elev skall ges utrymme att utvecklas utifrån sina förutsättningar.
- Verksamheten ska genomsyras av en helhetssyn på barn och elever, utifrån en gemensam värdegrund. All personal ska vara trygg och förtrogen med denna värdegrund. Skolhälsovården ska arbeta för att förbättra elevernas psykiska och kroppsliga hälsa och verka för sunda levnadsvanor. Varje barn/elev har rätt till en

arbetsmiljö som präglas av struktur och god ordning och bygger på ömsesidig respekt.

- Varje barn och elev skall bemötas med värme och respekt och ges trygghet.
- Den demokratiska processen skall fokuseras inom verksamheten. Varje elev ska ha inflytande över sin egen utbildning. Föräldrainflytandet skall finnas avseende verksamhetens planering, innehåll och utformning.”

Kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden och socialnämnden har inga direkta mål för barn och ungdomar utan har gemensamma mål för alla medborgare.

Barnperspektivet är inskrivet i socialtjänstlagen vilket gör det självklart för socialnämnden att arbeta utifrån detta. Under rubriken Framtid beskriver dock socialnämnden att ”Antalet barn/ungdomar som söker insatser inom LSS ökar.” ”Vi har en fortsatt ökning av barn- och ungdomsproblematik som är kopplad till familjers ökade sårbarhet.”

De intervjuade uppger att barnkonventionens intentioner inte direkt är kopplade till de övergripande målen eller till de nämndsspecifika målen. Dock upplever alla att barn och ungdomar är en prioriterad grupp och att barnperspektivet alltid finns med vid framtagande av mål.

2.2 Lokala miljömål

Bygg och miljönämnden har tagit fram lokala miljömål för Älvkarleby kommun med utgångspunkt från de nationella målen. De lokala miljömålen 2007-2010 innehåller mål, aktivitet/måluppfyllelse och vem som är ansvarig. Följande mål riktar sig till barn och unga:

- Det ska finnas skuggiga platser i utomhusmiljön på alla skolor, förskolor och lekplatser.
- Barn och ungdomar ska känna sig delaktiga i att bibehålla biologisk mångfald i kommunen.
- ”Närnaturen” i form av en liten trädunge, äng, eller liknande ska finnas inom 300 meter från bostaden. Kommunen ska sträva efter att det inom en radie av 150 meter från förskolor, skolor och lekplatser skall finnas ett grönområde med naturlig miljö.

2.3 Folkhälsoprogram

Kommunfullmäktige godkände folkhälsoprogram för Älvkarleby kommun 2005-06-22 § 327. I samband med godkännandet uppdrogs till kommunchefen att föreslå tre viktiga områden som kommunen i första hand skulle fokusera på. De prioriterade områdena som föreslogs och godkändes av kommunstyrelsen är:

- Ge barn och ungdomar en god och trygg uppväxt. Utsatta barn ska få speciellt stöd
- Övervikt hos barn och ungdomar.
- Friskvård för kommunens personal.
- Rehabilitering av kvinnor och unga vuxna (18-25 år).

Av folkhälsoprogrammets 44 aktiviteter som ska göras/bevaras för en bra folkhälsa i kommunen riktas över hälften direkt mot barn och ungdomar. Ansvar för dessa aktiviteter är fördelat och även ansvaret för dess uppföljning som ska ske en gång under varje mandatperiod.

2.4 Kunskap, kultur och möte

Kunskap, kultur och möte – Strategi för Älvkarleby bibliotek 2006-2015 antogs av kultur- och fritidsnämnden 2005-10-20. I dokumentet presenteras bland annat vilka strategiska bedömningar som görs inför framtiden och prioriterade områden. Det framgår att barn och unga står i centrum och att biblioteket är ett kulturellt frirum för de unga. Ingen direkt koppling till barnkonventionens intentioner görs men strategin innehåller ett antal punkter som berör barnkonventionens artiklar.

2.5 Riktlinjer

Socialnämnden antog 2005-11-14 riktlinjer för handläggning och dokumentation i barn- och ungdomsärenden samt LVU. Riktlinjerna baseras huvudsakligen på socialtjänstlagen, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga och berör även sekretesslagen föräldrabalken och socialtjänstförordningen. I riktlinjerna fastslås; ”att all verksamhet som rör barn ska vila på de grundläggande bestämmelserna i gällande lagstiftning och i FN:s barnkonvention. Konventionens synsätt ska enligt Älvkarleby kommuns handlingsprogram genomsyra kommunens *alla* verksamheter.” Riktlinjerna innehåller bland annat barns rätt att komma till tals, utredningskontakter med barn och barns bästa.

2005-11-14 antog även socialnämnden riktlinjer för familjevård, barn och ungdom. Dessa riktlinjer avser socialnämndens arbete med familjevård för barn och unga baseras på gällande lagstiftning samt på FN:s barnkonvention.

2.6 Ansvarsfördelning

De av kommunfullmäktige antagna reglementena för nämnder och styrelse innehåller inte något om vilket ansvar respektive nämnd/styrelse har för barnkonventionen. De intervjuade anser att alla nämnder har ett ansvar för att barnkonventionen efterlevs, det yttersta ansvaret har dock kommunfullmäktige. I barn- och utbildningsnämndens reglemente står att det åligger dem att hålla sig informerad om uppväxtvillkoren för barn och ungdomar och vidta åtgärder för att förbättra dessa inom områden som barnomsorg, utbildning och fostran. I reglemente för kultur- och fritidsnämnden framgår att det åligger nämnden att främja kultur- och fritidslivet i kommunen genom att bland annat arbeta med förebyggande åtgärder för barn och ungdomar.

2.7 Bedömning och kommentarer

I de framtagna målen, planer, och strategier som granskats nämns inte barnkonventionens intentioner, trots detta blir bedömningen att barn och ungdomar är en prioriterad grupp och att barnperspektivet alltid finns med i tanken vid framtagande av dessa dokument. Riktlinjerna som har antagits av socialnämnden markerar däremot på ett tydligt sätt att barnkonventionens synsätt ska genomsyra alla kommunens verksamheter.

Eftersom Älvkarleby arbetar med ett målstyrningssystem skulle detta kunna användas av kommunfullmäktige för att tydliggöra ansvaret för barnkonventionens genomförande och genom reglementena kan kommunfullmäktige också fastslå nämndernas ansvar för barnkonventionen.

3 Säkerställning av barnperspektiven i beslut

Älvkarleby kommunfullmäktige antog 1998-06-17 en barnchecklista som reviderades 2003-09-10 § 132. Barnchecklistan utgår från de rättigheter som nämns i FN:s barnkonvention. Listan ska användas innan kommunala organ tar ställning i ärenden som kan ha effekter på barns och ungdomars situation. Checklistan ska finnas med som underlag genom hela beslutsprocessen och innehåller följande tre frågor som besvaras med ja eller nej och kan kommenteras:

1. Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?
2. Har särskild hänsyn tagits till fysiska och psykiskt handikappade barns och ungdomars behov?
3. Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening?

Om beslutsförslag läggs fram som innebär att andra intressen får väga tyngre än barnets bästa skall konsekvenserna för berörda barn och ungdomar noggrant analyseras och redovisas innan beslut fattas. Möjliga beslutsalternativ bör utredas ytterligare.

Barnchecklistan finns med i styrelsens och nämndernas nämndspärmar, men har inte använts alls eller i väldigt liten utsträckning. Socialnämnden har särskild lagstiftning, socialtjänstlagen, som innebär att de måste säkerställa barnperspektiven i beslut. Detta görs inte med hjälp av barnchecklistan utan med andra instrument.

3.1 Bedömning och kommentarer

Den framtagna och antagna barnchecklistan är ett tydligt och bra instrument för att se till att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet. Användandet av checklistan är inte godkänt och styrelsen och nämnderna bör finna ett arbetssätt där checklistan blir ett naturligt inslag vid beredning av beslutsärenden.

4 Barn- och ungdomsinflytande

I Älvkarleby kommun finns inget forum för barn eller ungdomar att utöva inflytande över den kommunala verksamheten. Varken styrelsen eller någon nämnd arbetar aktivt för att få i stånd ett forum där barn och ungdomar kan komma till tals för att påverka den

kommunala verksamheten. Inom kultur- och fritidsförvaltningen finns funderingar på att bilda referensgrupper för dialog med barn och ungdomar. De intervjuade påtalade betydelsen av att hitta rätt former för dialog. Inom bygg- och miljönämnden har man också funderat över hur man ska nå barn och ungdomar. Vid intervju framkom att inget aktivt eller systematiskt görs för att fånga barn och ungdomars åsikter, vilket de därför skulle kunna bli mycket bättre på, exempelvis vid samråd.

I intervjuerna har det framkommit att det har varit på förslag att bilda ett ungdomsråd. Inget ungdomsråd har bildats och en orsak som angetts är att det inte finns någon gymnasieskola i kommunen.

Elevråd finns och de har inflytande i den lokala skolan.

Enligt artikel 12 i FN:s barnkonvention har barn rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det. När domstolar och myndigheter behandlar fall som rör barnet ska barnet höras och barnets intresse komma i första rummet. I SoL. I 3 kap. 5 § stadgas att ”när en åtgärd rör ett barn skall barnets inställning så långt det är möjligt klarläggas. Hänsyn skall tas till barnets vilja med beaktande av dess ålder och mognad.” Motsvarande bestämmelse finns i 1 § LVU. Socialnämnden arbetar mycket med att låta barn och unga komma till tals i ärenden som de är berörda av i enlighet med de lagar som de är styrda av.

4.1 Bedömning och kommentarer

Möjligheten att påverka den kommunala verksamheten är *mycket* liten för barn och ungdomar i Älvkarleby kommun. Det har framkommit att man funderar över ett tillvägagångssätt för hur en dialog med barn och ungdomar skulle kunna ske, men längre än dit har man inte nått.

Socialnämndens arbete med att låta barn och ungdomar uttrycka sin mening i alla frågor som berör dem, styrs av lag och är en annan sak än möjligheten till att påverka den kommunala verksamheten.

5 Uppföljning av hur barnperspektivet säkerställs

5.1 Årsredovisning

I årsredovisningen för 2007, både på nämnds och kommunövergripande, redovisas inga resultat mot barnkonventionen, dock redovisas resultat som har med barnkonventionens principer att göra.

5.2 Kvalitetsredovisning

Barn- och utbildningsförvaltningen upprättar årligen en kvalitetsredovisning i vilken de analyserar måluppfyllelsen utifrån mål, krav och riktlinjer i skollagen, skolförordningar, läroplaner och kursplaner, lokala kommunala mål med utgångspunkt i de nationella och fastställda av barn- och ungdomsnämnden i dokument Mål och budget. Barnkonventionen nämns inte i kvalitetsredovisningen men resultat som har med barnkonventionens principer redovisas. Exempelvis redovisas vad eleverna anser om vilket ansvar och inflytande de har, normer och värden.

5.3 Barnchecklistan

Respektive nämnd, inklusive kommunstyrelsen ska inför kommunfullmäktiges första sammanträde varje år redovisa i vilken omfattning barnchecklistan använts det gångna året samt vilka effekter användandet har haft på beslutsprocessen. Detta har resulterat i att till kommunfullmäktiges sammanträde 050216 § 300 inkom redovisningar avseende barnchecklistans användning från kommunstyrelsen, socialförvaltningen, barn- och utbildningsnämnden och från kultur- och fritidsnämnden. Redovisningarna noterades och lades till handlingarna. 2006-2008 har ingen redovisning skett.

5.4 Övrig uppföljning

De lokala miljömålen ska följas upp och rapporteras till kommunfullmäktige. En grupp ska sättas ihop och ansvara för uppföljning och redovisning.

Varje år kallas tre föreningar till kultur- och fritidsnämnden för ett möte med nämndens ordförande och förvaltningschefen. Vid detta möte diskuteras bland annat föreningens verksamhet och medlemsantal. Ingen dokumentation förs vid dessa möten.

Strategin för Älvkarleby's bibliotek ska revideras och följas upp i samband med mål och budgetdiskussionerna inför varje verksamhetsår.

Länsstyrelsen har 2007-12-17 genomfört verksamhetstillsyn på individ och familjeomsorgens behandlingsgrupp vid socialnämnden i Älvkarleby och fattade följande beslut; "Länsstyrelsen har funnit att de barn som kommit till nämndens kännedom genom anmälan eller på annat sätt blir uppmärksammade och ärenden handläggs formellt riktigt. Länsstyrelsen har också funnit att socialnämndens barnutredningar är av god kvalitet och

att barnen kommer till tals i utredningarna. Länsstyrelsen finner inte anledning att rikta kritik mot nämnden.”

5.5 Bedömning och kommentarer

Ingen uppföljning av mål- och styrdokument mot barnkonventionens principer görs. Uppföljning av mål- och styrdokument som riktar sig till barn och ungdomar följs upp tillsammans med övriga kommunala mål. En samlad uppföljning av mål som rör barn och ungdomar samt med koppling till barnkonventionens principer hade på ett tydligt sätt gett ett helhetsintryck av vad som görs inom kommunen för barn och ungdomar.

Barnchecklistan utgår från barnkonventionen och ska följas upp en gång om året, vilket inte görs. Möten mellan representanter från föreningar och kultur- och fritidsnämnden dokumenteras inte, vilket gör det omöjligt att på längre sikt följa upp vad som diskuterats.

6 Utbildning

Vare sig styrelsen, nämnderna eller förvaltningarna har under de senaste åren erbjudits utbildning rörande barnkonventionen. Barn- och utbildningsnämnden fick för ungefär fem år sedan en kort utbildning om barnkonventionen. Barn- och utbildningsnämnden har även i samband med förtroendevaldutbildning efter senaste valet fått barnkonventionen i fickformat. Kunskaperna om barnkonventionen bedöms av de intervjuade vara goda för både styrelse, nämnd och förvaltning med viss variation

Ingen generell utbildning i barnkonventionens artiklar efterfrågas men däremot hur man i respektive verksamhet kan arbeta med att implementera barnkonventionen, anpassat till verksamheten.

På socialförvaltningen har enhetscheferna tillsammans med socialchefen nyligen haft en sittning och tillsammans läst, diskuterat och uppdaterat sig om barnkonventionen.

6.1 Bedömning och kommentarer

Kunskaperna om barnkonventionen bedöms variera men vara övervägande bra. Information och stöd i hur barnkonventionen kan användas i de olika verksamheterna är att föredra framför utbildning.

7 Riktade aktiviteter för barn och ungdomar

Vid samtliga intervjuer har påtalats att barn och unga är en prioriterad grupp och att det bedrivs ett antal särskilda insatser för dessa. Nedan följer en presentation av ett urval riktade insatser som görs för barn och ungdomar i Älvkarleby kommun. Flera av aktiviteterna sker i samarbete mellan olika nämnder och även samarbete med externa aktörer sker.

7.1 Kultur- och fritidsnämnden

Resursgruppen startades 1998 som ett projekt och övergick 2002 till en permanent verksamhet. Resursgruppen är för barn, ungdomar och deras nätverk såsom föräldrar, lärare, släkt och så vidare. Resursgruppens främsta uppgift är att samordna insatser genom samverkan mellan socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och samordnas under kultur- och fritidsförvaltningen. Kompetensen inom gruppen består av psykolog, socionom, LSS-handläggare, alkohol- och drogterapeut, specialpedagog, enhetsansvarig för barn i behov av särskilt stöd och samordnare.

Påsepengarbidraget är ett finansiellt stöd som kan sökas till arrangemang/projekt som genomförs av ungdomar mellan 13-20 år. Bidraget kan ges till exempel till anordnande av disko, poesikvällar, teater, bygga och reparera ramper eller turneringar. Nämnden avsätter varje år 50 000 kronor för detta. Enligt riktlinjerna bör inte handläggningstiden av ansökan vara längre än sju arbetsdagar. Arrangemanget ska dokumenteras/utvärderas skriftligt, muntligt, filmat eller fotograferat.

Biblioteket invigde nyligen en sagoborg inne på biblioteket. På biblioteket arrangeras även "kulturkul" med teater, musik och pyssel. En barnbibliotekarie finns anställd.

Två fritidsgårdar drivs i kommunal regi. Totalt är det tre heltidstjänster vid fritidsgårdarna som finns i Skutskärs idrottshall och i Älvkarleby skolhus.

7.2 Barn- och utbildningsnämnden

Hälsoäventyret bedrivs sedan 2004 med undervisning till alla elever i åk 2, 6 och 9. Syftet är att skapa förståelse för sambanden mellan kropp, hälsa, levnadsvanor och miljö.

Kulturskolan har under 2007 erbjudit 150 elever frivillig instrumental undervisning. En dramapedagog arbetar i kommunens särskolor, grundskolor och förskolor, med ett skolområde per termin.

Värdegrundsfrågor (EQ) – 2007 fick all pedagogisk personal i skolan en föreläsning om teorin bakom EQ. 2008 fortsätter fortbildningen med att konkret arbeta med problem- och konflikthantering. Syftet är att eleverna ska utveckla sin självkänedom, ta ökat ansvar och tänka på hur de kommunicerar.

Naturskolan tar emot dagsbesök av klasser året om. Syftet är bland annat att stödja naturkunskap, teknik, miljöundervisning och främja folkhälsan. Sker i samarbete med bygg- och miljönämnden.

7.3 Socialnämnden

Nätverkshusets verksamhet startades under februari 2004 och utvärderades i maj 2005. Nätverkshuset är en öppen och frivillig verksamhet inom socialförvaltningen, i gruppen ingår intensivstödjare, specialpedagog, alkohol- och drogterapeut och samordnare. Nätverkshuset vänder sig till människor som har hamnat i svårigheter och därför har ökat behov av stöd och insatser utanför det egna familjesystemet. Målsättningen för verksamheten är att medverka i processer som syftar till att bryta negativa levnadsmönster, utveckla metoder som skapar en större grundtrygghet för barn, ungdomar och deras familjer och att engagera familjen och andra betydelsefulla personer i den unges sociala nätverk. Vid kontaktande av nätverkshuset krävs ingen registrering och besöken är kostnadsfria.

Kvällsbussen är en buss som står i centrum varannan fredag mellan 21.00-01.00. Det är en ny aktivitet som syftar till att skapa kontakt med ungdomar. Brottsförebyggande rådet är initiativtagare.

7.4 Bygg- och miljönämnden

Årligt skolslåtter handlar om lärande av biologisk mångfald. Högstadiel elever sköter en äng. Sker i samarbete med barn- och utbildningsnämnden.